

UREDBA (EU) 2021/693 EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA**od 28. travnja 2021.****o uspostavi programa Pravosuđe i stavljanju izvan snage Uredbe (EU) br. 1382/2013**

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 81. stavke 1. i 2. te članak 82. stavak 1.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

nakon prosljeđivanja nacрта zakonodavnog akta nacionalnim parlamentima,

uzimajući u obzir mišljenje Europskoga gospodarskog i socijalnog odbora ⁽¹⁾,

nakon savjetovanja s Odborom regija,

u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom ⁽²⁾,

budući da:

- (1) U skladu s člankom 2. Ugovora o Europskoj uniji (UEU) Unija se temelji na vrijednostima poštovanja ljudskog dostojanstva, slobode, demokracije, jednakosti, vladavine prava i poštovanja ljudskih prava, uključujući prava pripadnika manjina. Te su vrijednosti zajedničke državama članicama u društvu u kojem prevladavaju pluralizam, nediskriminacija, tolerancija, pravda, solidarnost i jednakost žena i muškaraca. U članku 3. UEU-a dalje se navodi da je cilj Unije promicanje mira, njezinih vrijednosti i dobiti njezinih naroda te da Unija poštuje svoju bogatu kulturnu i jezičnu raznolikost te osiguravanje očuvanja i unapređenja kulturnog nasljeđa Europe. Te su vrijednosti potvrđene i izražene u pravima, slobodama i načelima utvrđenima u Povelji Europske unije o temeljnim pravima („Povelja”).
- (2) Ključno je da se ta prava i te vrijednosti i dalje aktivno njeguju, štite, promiču, jačaju i da budu zajednički građanima i narodima te da ostanu okosnica projekta Unije jer pogoršanje u pogledu zaštite tih prava i vrijednosti u bilo kojoj državi članici može imati štetne posljedice na Uniju kao cjelinu. Stoga bi u općem proračunu Unije trebalo predvidjeti novi Fond za pravdu, prava i vrijednosti koji se sastoji od programa Građani, jednakost, prava i vrijednosti uspostavljenog Uredbom (EU) 2021/692 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽³⁾ te programa Pravosuđe. U vremenima kada se europska društva suočavaju s ekstremizmom, radikalizmom i podjelama, a prostor za neovisno civilno društvo se smanjuje, važnije je nego ikad dosad promicati, jačati i braniti pravdu, prava i vrijednosti Unije koji se odnose na poštovanje ljudskog dostojanstva, slobodu, demokraciju, jednakost, vladavinu prava te poštovanje

⁽¹⁾ SL C 62, 15.2.2019., str. 178.

⁽²⁾ Stajalište Europskog parlamenta od 17. travnja 2019. (još nije objavljeno u Službenom listu) i stajalište Vijeća u prvom čitanju od 19. travnja 2021. (još nije objavljeno u Službenom listu). Stajalište Europskog parlamenta od 28. travnja 2021. (još nije objavljeno u Službenom listu).

⁽³⁾ Uredba (EU) 2021/692 Europskog parlamenta i Vijeća od 28. travnja 2021. o uspostavi programa Građani, jednakost, prava i vrijednosti te o stavljanju izvan snage Uredbe (EU) br. 1381/2013 Europskog parlamenta i Vijeća i Uredbe Vijeća (EU) br. 390/2014 (vidjeti stranicu 1. ovoga Službenog lista).

ljudskih prava. To će imati dubok i izravan utjecaj na politički, društveni, kulturni i gospodarski život u Uniji. U okviru novog Fonda za pravdu, prava i vrijednosti, programom Pravosuđe („Program“), u skladu s programom Pravosuđe za razdoblje 2014.–2020. uspostavljenim Uredbom (EU) br. 1382/2013 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁴⁾, nastavit će se podupirati daljnji razvoj Unijina područja pravde koje se temelji na vladavini prava, neovisnosti i nepristranosti pravosuđa, uzajamnom priznavanju i povjerenju, pristupu pravosuđu i prekograničnoj suradnji. Programom Građani, jednakost, prava i vrijednosti objedinit će se program o pravima, jednakosti i građanstvu za razdoblje 2014.–2020. uspostavljen Uredbom (EU) br. 1381/2013 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁵⁾ i program „Europa za građane“ uspostavljen Uredbom Vijeća (EU) br. 390/2014 ⁽⁶⁾.

- (3) Program bi trebalo uspostaviti na razdoblje od sedam godina kako bi se njegovo trajanje uskladilo s trajanjem višegodišnjeg financijskog okvira utvrđenog u Uredbi Vijeća (EU, Euratom) 2020/2093 ⁽⁷⁾.
- (4) Fond za pravdu, prava i vrijednosti i dva programa financiranja od kojih se sastoji bit će usmjereni na osobe i subjekte koji doprinose održavanju naših zajedničkih vrijednosti i bogate raznolikosti, kao i prava i jednakosti živima i dinamičnima. Krajnji je cilj poticanje i održavanje ravnopravnog, otvorenog, pluralističkog, uključivog i demokratskog društva utemeljenog na pravima. To uključuje dinamično i osnaženo civilno društvo koje potiče demokratsko, građansko i društveno sudjelovanje građana te njeguje bogatu raznolikost europskog društva, na temelju naših zajedničkih vrijednosti, povijesti i pamćenja. Člankom 11. UEU-a zahtijeva se da institucije Unije održavaju otvoren, transparentan i redovit dijalog s civilnim društvom te da građanima i predstavničkim udrugama na odgovarajući način omogućuju da objave i javno razmijene svoje stavove u svim područjima djelovanja Unije.
- (5) Ugovorom o funkcioniranju Europske unije (UFEU) predviđa se stvaranje područja slobode, sigurnosti i pravde s poštovanjem temeljnih prava i različitih pravnih sustava i tradicija država članica. Poštovanje i promicanje vladavine prava, temeljnih prava i demokracije u Uniji preduvjeti su za poštovanje svih prava i obveza sadržanih u Ugovorima te za izgradnju povjerenja građana u Uniju. Način na koji se vladavina prava provodi u državama članicama ima ključnu ulogu u osiguravanju uzajamnog povjerenja među državama članicama i njihovim pravnim sustavima. U tu svrhu Unija bi trebala donijeti mjere za razvoj pravosudne suradnje u građanskim i kaznenim stvarima. U daljnjem razvoju europskog područja pravde trebalo bi na svim razinama, pored solidarnosti, djelotvornog pristupa pravosuđu za sve, vladavine prava, demokracije i neovisnog pravosudnog sustava koji dobro funkcionira, osigurati i jačati poštovanje temeljnih prava i zajedničkih načela i vrijednosti, poput nediskriminacije i jednakog postupanja na bilo kojoj od osnova navedenih u članku 21. Povelje.
- (6) Financiranje bi trebalo ostati jedno od važnih alata za uspješnu provedbu ambicioznih ciljeva utvrđenih Ugovorima. Uz ostale mjere, fleksibilan i djelotvoran program Pravosuđe je ključan radi olakšavanja planiranja i provedbe tih ciljeva. Program bi se trebao provoditi na način koji je prilagođen korisnicima, primjerice primjenjujući postupak podnošenja prijave i izvješćivanja koji je prilagođen korisnicima te bi se njime trebalo nastojati postići uravnoteženu geografsku pokrivenost. Posebnu bi pozornost trebalo posvetiti tome da Program bude pristupačan svim vrstama korisnika. U okviru financijske omotnice za Program trebalo bi očuvati određenu fleksibilnost pri dodjeli sredstava za specifične ciljeve. Iznos predviđen u okviru te fleksibilnosti prvenstveno bi trebalo dodijeliti djelovanjima kojima se podupire promicanje vladavine prava.
- (7) Kako bi se osiguralo postupno uspostavljanje područja slobode, sigurnosti i pravde za sve, Unija treba donijeti mjere koje se odnose na pravosudnu suradnju u građanskim i kaznenim stvarima na temelju načela uzajamnog priznavanja presuda i sudskih odluka, koje je od sastanka Europskog vijeća u Tampereu održanog 15. i 16. listopada 1999. temelj pravosudne suradnje u Uniji. Za uzajamno priznavanje potrebna je visoka razina uzajamnog povjerenja među državama članicama. Već su donesene mjere čija je svrha usklađivanje zakona i drugih propisa država članica u više područja kako bi se olakšavalo uzajamno priznavanje i jačanje uzajamnog povjerenja. Područje pravosuđa koje

⁽⁴⁾ Uredba (EU) br. 1382/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. prosinca 2013. o uspostavi programa Pravosuđe za razdoblje 2014.–2020. (SL L 354, 28.12.2013., str. 73.).

⁽⁵⁾ Uredba (EU) br. 1381/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. prosinca 2013. o uspostavi programa o pravima, jednakosti i građanstvu za razdoblje 2014.–2020. (SL L 354, 28.12.2013., str. 62.).

⁽⁶⁾ Uredba Vijeća (EU) br. 390/2014 od 14. travnja 2014. o uspostavljanju programa „Europa za građane“ za razdoblje 2014.–2020. (SL L 115, 17.4.2014., str. 3.).

⁽⁷⁾ Uredba Vijeća (EU, Euratom) 2020/2093 od 17. prosinca 2020. kojom se utvrđuje višegodišnji financijski okvir za razdoblje 2021.–2027. (SL L 433 I, 22.12.2020., str. 11.).

dobro funkcionira u kojem su uklonjene prepreke za prekogranične sudske postupke i za pristup pravosuđu u prekograničnim slučajevima od ključno je važnosti i za osiguravanje gospodarskog rasta te daljnje integracije. Istodobno je za uspješno unutarnje tržište i poštovanje zajedničkih vrijednosti Unije potrebno europsko područje pravosuđa koje ispravno funkcionira, a obuhvaća učinkovite, neovisne i visokokvalitetne nacionalne pravne sustave, kao i veće razine uzajamnog povjerenja.

- (8) Pristup pravosuđu trebao bi osobito uključivati pristup sudovima, alternativnim načinima rješavanja sporova te nositeljima javnih dužnosti koji su prema zakonu obvezni strankama pružiti neovisan i nepristran pravni savjet.
- (9) Potpuno poštovanje i promicanje vladavine prava ključni su za visoku razinu uzajamnog povjerenja u području pravosuđa i unutarnjih poslova, te posebice za djelotvornu pravosudnu suradnju u građanskim i kaznenim stvarima koja se temelji na uzajamnom priznavanju. Vladavina prava jedna je od zajedničkih vrijednosti utvrđenih u članku 2. UEU-a, a načelo djelotvorne pravne zaštite iz članka 19. stavka 1. UEU-a i članka 47. Povelje konkretan je izraz vladavine prava. Promicanje vladavine prava pružanjem potpore nastojanjima da se unaprijedi neovisnost, transparentnost, odgovornost, kvaliteta i učinkovitost nacionalnih pravosudnih sustava doprinosi uzajamnom povjerenju koje je neophodno za pravosudnu suradnju u građanskim i kaznenim stvarima. Neovisnost i nepristranost pravosuđa čine suštinu prava na pošteno suđenje i od presudne su važnosti za zaštitu europskih vrijednosti. Nadalje, učinkoviti pravosudni sustavi s razumnim rokovima za postupke pružaju pravnu sigurnost za sve dotične strane.
- (10) U skladu s člankom 81. stavkom 2. točkom (h) i člankom 82. stavkom 1. točkom (c) UFEU-a Unija pruža potporu osposobljavanju sudskog i pravosudnog osoblja kao sredstva za razvijanje pravosudne suradnje u građanskim i kaznenim stvarima na temelju načela uzajamnog priznavanja presuda i sudskih odluka. Osiguravanje osposobljavanja stručnjaka u području pravosuđa važan je alat za razvijanje zajedničkog razumijevanja toga kako na najbolji način provoditi i osigurati vladavinu prava i temeljna prava. Time se doprinosi izgradnji europskog područja pravosuđa stvaranjem zajedničke pravosudne kulture među stručnjacima u području pravosuđa država članica. Kad je riječ o prekograničnim postupcima, neophodno je osigurati nediskriminirajuću, pravilnu, koherentnu i dosljednu primjenu prava u Uniji te uzajamno povjerenje i razumijevanje među stručnjacima u području pravosuđa. Aktivnosti osposobljavanja koje se podupiru Programom trebale bi se temeljiti na pouzdanoj procjeni potreba za osposobljavanjem, koristiti najsuvremeniju metodologiju osposobljavanja, uključivati prekogranična događanja s stručnjacima u području pravosuđa iz različitih država članica, obuhvaćati aktivno učenje i elemente umrežavanja te biti održive. Takve aktivnosti trebale bi uključivati osposobljavanje u području pravne terminologije, građanskog i kaznenog prava, temeljnih prava te uzajamnog priznavanja i postupovnih jamstava. Takve aktivnosti trebale bi također uključivati tečajeve osposobljavanja za suce, odvjetnike i tužitelje u vezi s izazovima i preprekama s kojima se suočavaju ljudi koji se često suočavaju s diskriminacijom ili se nalaze u ranjivom položaju, kao što su žene, djeca, manjine, osobe LGBTIQ osobe, osobe s invaliditetom, te žrtve rodno uvjetovanog nasilja, nasilja u obitelji ili nasilja u intimnim vezama te drugih oblika međuljudskog nasilja. Takve tečajeve osposobljavanja trebalo bi organizirati uz izravno sudjelovanje organizacija koje predstavljaju te osobe ili im pomažu i, kada je to moguće, uz uključivanje tih osoba. Uzimajući u obzir činjenicu da je na vodećim mjestima u pravosuđu premalo žena, trebalo bi sutkinje, tužiteljice i žene u drugim pravnim profesijama poticati da sudjeluju u tim aktivnostima osposobljavanja.
- (11) Za potrebe ove Uredbe pojam „sudsko i pravosudno osoblje” trebalo bi široko tumačiti tako da obuhvaća suce, tužitelje, osoblje suda i tužiteljstva, kao i sve ostale stručnjake u području pravosuđa koji su povezani sa sudstvom ili na neki drugi način sudjeluju u radu pravosuđa, bez obzira na definiciju u nacionalnom pravu, pravni status ili unutarnju organizaciju, kao što su odvjetnici, javni bilježnici, sudski izvršitelji ili sudski ovršitelji, upravitelji u slučaju nesolventnosti, medijatori, sudski tumači i prevoditelji, sudski vještaci, zatvorsko osoblje i probacijski službenici.

- (12) Pravosudno osposobljavanje može uključivati različite aktere, primjerice pravna, pravosudna i upravna tijela država članica, akademske institucije, nacionalna tijela odgovorna za pravosudno osposobljavanje, organizacije ili mreže za osposobljavanje na europskoj razini ili mreže sudskih koordinatora prava Unije. Tijela i subjekti koji ostvaruju opći europski interes u području osposobljavanja sudskog i pravosudnog osoblja, poput Europske mreže za pravosudno osposobljavanje (EJTN), Akademije za europsko pravo (ERA), Europske mreže sudbenih vijeća (ENCJ), Udruženja državnih savjeta i najviših upravnih sudova Europske unije (ACA-Europe), Mreže predsjednika vrhovnih sudova Europske unije (EUSC) i Europskog instituta za javnu upravu (EIPA), trebali bi imati trajnu ulogu u promicanju programa osposobljavanja za sudsko i pravosudno osoblje s istinskom europskom dimenzijom te bi se takvim tijelima stoga mogla dodijeliti odgovarajuća financijska potpora u skladu s postupcima i kriterijima navedenima u programima rada koje Komisija donosi u skladu s ovom Uredbom.
- (13) Programom bi se trebala pružiti potpora godišnjem programu rada EJTN-a koji je ključan akter kada je riječ o pravosudnom osposobljavanju. EJTN je u posebnom položaju s obzirom na to da je jedina mreža na razini Unije koja okuplja tijela za pravosudno osposobljavanje država članica. Stoga je u jedinstvenom položaju da organizira razmjene među svim državama članicama za nove i iskusne suce i tužitelje te da koordinira rad nacionalnih tijela za pravosudno osposobljavanje u vezi s organizacijom aktivnosti osposobljavanja u području prava Unije te promicanjem dobre prakse u osposobljavanju. EJTN ujedno pruža visokokvalitetne i troškovno učinkovite aktivnosti osposobljavanja na razini Unije. U toj su mreži i tijela za pravosudno osposobljavanje zemalja kandidatkinja u svojstvu promatrača. Godišnje izvješće EJTN-a trebalo bi sadržavati informacije o pruženom osposobljavanju razvrstane, među ostalim, i po kategorijama osoblja.
- (14) Mjerama u okviru Programa trebalo bi podupirati unapređenje uzajamnog priznavanja presuda i sudskih odluka u građanskim i kaznenim stvarima, međusobno povjerenje među državama članicama, kao i potrebno usklađivanje zakona i drugih propisa kako bi se olakšala suradnja svih relevantnih tijela, među ostalim elektroničkim sredstvima. Programom bi također trebalo podupirati pravosudnu zaštitu prava pojedinca u građanskim i trgovačkim stvarima. Njime bi trebalo promicati veću konvergenciju u građanskom pravu čime će se doprinijeti uklanjanju prepreka za zadovoljavajuće i učinkovito funkcioniranje sudskih i izvansudskih postupaka u korist svih stranaka u građanskom sporu. Konačno, kako bi se poduprla djelotvorna provedba i praktična primjena prava Unije o pravosudnoj suradnji u građanskim stvarima, u okviru Programa trebalo bi podupirati rad Europske pravosudne mreže u građanskim i trgovačkim stvarima uspostavljene Odlukom Vijeća 2001/470/EZ⁽⁸⁾. Kada je riječ o kaznenim stvarima, Program bi trebao pomoći u jačanju i provedbi pravila i postupaka kojima se osigurava priznavanje presuda i odluka u cijeloj Uniji. Program bi trebao olakšati suradnju i doprinijeti uklanjanju prepreka za djelotvornu suradnju i uzajamno povjerenje. Program bi također trebao doprinijeti poboljšanju pristupa pravosuđu promicanjem i podupiranjem prava žrtava kaznenih djela, kao i postupovnih prava osumnjičenika i optuženika u kaznenom postupku.
- (15) U skladu s člankom 3. UEU-a, člankom 24. Povelje i Konvencijom Ujedinjenih naroda o pravima djeteta Programom se treba podupirati zaštita prava djeteta te bi se promicanje prava djeteta trebalo uključiti u provedbu svih njegovih djelovanja. U tu svrhu posebnu pozornost trebalo bi posvetiti djelovanjima čiji je cilj zaštita prava djeteta u kontekstu građanskog i kaznenog pravosuđa, uključujući zaštitu djece koja prate roditelje u pritvoru, djece čiji su roditelji u zatvoru i djece koja su osumnjičeni ili optuženi u kaznenom postupku.
- (16) Programom Pravosuđe za razdoblje 2014.–2020. omogućena je provedba aktivnosti osposobljavanja u vezi s pravom Unije, osobito područjem primjene Povelje, usmjerene na sudsko i pravosudno osoblje. U zaključcima od 12. listopada 2017. o primjeni Povelje u 2016. Vijeće je podsjetilo na važnost podizanja javne svijesti u pogledu primjene Povelje na nacionalnoj razini i razini Unije među oblikovateljima politika, pravnim stručnjacima i samim nositeljima prava. Stoga je, u cilju dosljednog uključivanja temeljenih prava u sve politike, potrebno proširiti financijsku potporu za aktivnosti podizanja javne svijesti u drugim javnim tijelima koja nisu pravosudna tijela i pravni stručnjaci.

⁽⁸⁾ Odluka Vijeća 2001/470/EZ od 28. svibnja 2001. o uspostavi Europske pravosudne mreže u građanskim i trgovačkim stvarima (SL L 174, 27.6.2001, str. 25.).

- (17) U skladu s člankom 67. UFEU-a Unija treba predstavljati područje slobode, sigurnosti i pravde s poštovanjem temeljnih prava. U tom je smislu ključan nediskriminacijski pristup pravosuđu za sve. Kako bi se olakšao djelotvoran pristup pravosuđu i ojačalo uzajamno povjerenje koje je neophodno za dobro funkcioniranje područja slobode, sigurnosti i pravde, potrebno je proširiti financijsku potporu na aktivnosti na nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini drugih tijela osim pravosudnih tijela i pravnih stručnjaka te na aktivnosti organizacija civilnog društva, koje doprinose tim ciljevima. Osobito bi trebalo pružiti potporu aktivnostima koje olakšavaju djelotvoran i jednak pristup pravosuđu za osobe koje se često suočavaju s diskriminacijom ili se nalaze u ranjivom položaju. Važno je podupirati zagovaračke aktivnosti organizacija civilnog društva kao što su umrežavanje, sudski postupci, kampanje, komunikacija i druge nadzorne aktivnosti. U tom kontekstu važnu ulogu imaju i stručnjaci u području pravosuđa koji su povezani sa sudstvom i koji rade za organizacije civilnog društva.
- (18) U skladu s člancima 8. i 10. UFEU-a u svim aktivnostima Programa trebalo bi podupirati uključivanje rodne osviještenosti i nediskriminacije u sve politike. Nadalje, Konvencija o pravima osoba s invaliditetom potvrđuje pravo osoba s invaliditetom na punu pravnu sposobnost i pristup pravosuđu. U međuevaluaciji i završnoj evaluaciji Programa trebalo bi procijeniti učinke na rodnu ravnopravnost kako bi se ocijenilo u kojoj se mjeri njime doprinosi rodnoj ravnopravnosti te ima li neželjene negativne učinke na rodnu ravnopravnost, u skladu s odredbama iz točke 16. Međuinstitucijskog sporazuma od 16. prosinca 2020. između Europskog parlamenta, Vijeća Europske unije i Europske komisije o proračunskoj disciplini, suradnji u proračunskim pitanjima i dobrom financijskom upravljanju te novim vlastitim sredstvima, uključujući plan za uvođenje novih vlastitih sredstava (*) („Međuinstitucijski sporazum od 16. prosinca 2020.“). U tom kontekstu i uzimajući u obzir različitu prirodu i opseg aktivnosti specifičnih ciljeva Programa, važno je da se, kad god je to moguće, pojedinačni podaci prikupljeni od strane promicatelja projekata raščlanjuju po spolu. Također je važno podnositeljima prijave pružiti informacije o tome kako uzeti u obzir rodnu ravnopravnost te, prema potrebi, informacije o primjeni alata za uključivanje rodne osviještenosti u sve politike kao što su uključivanje rodne perspektive u izradu proračuna i procjene učinka na rodnu ravnopravnost. Pri savjetovanju sa stručnjacima i dionicima trebalo bi uzeti u obzir rodnu ravnotežu.
- (19) U svim aktivnostima Programa, kada je to prikladno, trebalo bi podupirati i štititi prava žrtava i u građanskim i u kaznenim stvarima. U tu je svrhu potrebno obratiti posebnu pozornost na bolju provedbu različitih instrumenata Unije za zaštitu žrtava, i koordinaciju među njima, kao i na djelovanja usmjerena na razmjenu najboljih praksi između sudova i pravnih stručnjaka koji se bave slučajevima nasilja. Programom bi također trebalo podupirati povećanje znanja o kolektivnoj pravnoj zaštiti i poboljšanje njezine primjene.
- (20) Djelovanjima obuhvaćenima Programom trebalo bi doprinijeti stvaranju europskog područja pravosuđa, jačanju neovisnosti i učinkovitosti pravnoga sustava, povećanju prekogranične suradnje i umrežavanja, potpomaganju uzajamnog povjerenja između pravosudnih sustava država članica te postizanju pravilne, koherentne i dosljedne primjene prava Unije. Aktivnostima financiranja trebalo bi doprinijeti zajedničkom razumijevanju vrijednosti Unije i vladavine prava, boljem poznavanju prava i politika Unije, dijeljenju stručnog znanja i najbolje prakse pri upotrebi instrumenata pravosudne suradnje među svim uključenim dionicima, kao i razvoju i promicanju interoperabilnih digitalnih rješenja kojima se omogućuje neometana i učinkovita prekogranična suradnja te pružiti čvrstu analitičku osnovu za potporu razvoju, provedbi, pravilnom razumijevanju i ispravnoj primjeni prava i politika Unije. Intervencijom Unije omogućuje se dosljedna provedba tih djelovanja diljem Unije te se time postižu ekonomije razmjera. Također, Unija je u boljem položaju od država članica za suočavanje s prekograničnim pitanjima i osiguravanje europske platforme za uzajamno učenje i razmjenu najboljih praksi.
- (21) Programom bi trebalo doprinijeti i jačanju suradnje među državama članicama gdje god pravo Unije ima vanjsku dimenziju uzimajući u obzir vanjske posljedice, kako bi se poboljšao pristup pravosuđu i olakšalo rješavanje sudskih i postupovnih izazova.

(*) SL L 433 I, 22.12.2020., str. 28.

- (22) Komisija bi trebala osigurati sveobuhvatnu dosljednost, komplementarnost i sinergije s radom tijela, ureda i agencija Unije, posebno Agencije Europske unije za suradnju u kaznenom pravosuđu (Eurojust), Agencije Europske unije za temeljna prava (FRA), Agencije Europske unije za operativno upravljanje opsežnim informacijskim sustavima u području slobode, sigurnosti i pravde (eu-LISA) i Ureda europskog javnog tužitelja (EPPO), te bi trebala uzeti u obzir rad drugih nacionalnih i međunarodnih aktera u područjima obuhvaćenima Programom.
- (23) Kako bi se osigurala učinkovita dodjela sredstava iz općeg proračuna Unije potrebno je osigurati da sva djelovanja koja se provode na temelju Programa imaju dodanu vrijednost Unije te da su komplementarna djelovanjima država članica i dosljedna drugim djelovanjima Unije. Potrebno je težiti dosljednosti, komplementarnosti i sinergijama s programima financiranja kojima se podupiru međusobno usko povezana područja politika, posebno s programom Građani, jednakost, prava i vrijednosti, kao i s Programom jedinstvenog tržišta uspostavljenim Uredbom (EU) 2021/690 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁰⁾, s programima u područjima upravljanja granicama i sigurnosti, osobito Fonda za azil, migracije i integraciju i Fonda za unutarnju sigurnost, s programima u području strateške infrastrukture, osobito programa Digitalna Europa uspostavljenog Uredbom (EU) 2021/694 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹¹⁾, programa Erasmus+ uspostavljenog Uredbom (EU) XXXX/XXXX Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹²⁾, programa Obzor Europa uspostavljenog Uredbom (EU) 2021/695 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹³⁾, Instrumenta pretpriprustne pomoći, i programa LIFE uspostavljenog Uredbom (EU) XXXX/XXXX Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁴⁾.
- (24) Ovom se Uredbom utvrđuje financijska omotnica za cijelo trajanje Programa, koja predstavlja primarni referentni iznos u smislu točke 18. Međuinstitucijskog sporazuma od 16. prosinca 2020., za Europski parlament i Vijeće tijekom godišnjeg proračunskog postupka.
- (25) U skladu s člankom 193. stavkom 2. Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁵⁾ („Financijska uredba”) bespovratna sredstva mogu se dodijeliti za djelovanje koje je već započelo, pod uvjetom da podnositelj zahtjeva može dokazati da je s djelovanjem bilo potrebno započeti prije potpisivanja sporazuma o dodjeli bespovratnih sredstava. Međutim, troškovi koji su nastali prije datuma podnošenja zahtjeva za bespovratna sredstva ne smatraju se prihvatljivima, osim u propisno opravdanim iznimnim slučajevima. Kako bi se izbjegli bilo kakvi poremećaji u potpori Unije koji bi mogli nanijeti štetu interesima Unije, trebalo bi biti moguće, tijekom ograničenog razdoblja na početku višegodišnjeg financijskog okvira za razdoblje 2021.–2027., da se troškovi nastali u vezi s djelovanjima koja se podupiru na temelju ove Uredbe, a koja su već započeta, smatraju prihvatljivima od 1. siječnja 2021., čak i ako su nastali prije podnošenja zahtjeva za bespovratna sredstva.
- (26) Financijska uredba primjenjuje se na Program. Financijskom uredbom utvrđuju se pravila o izvršenju proračuna Unije, među ostalim pravila o bespovratnim sredstvima, nagradama, nabavi, neizravnom upravljanju, financijskim instrumentima, proračunskim jamstvima, financijskoj pomoći i nadoknadi troškova vanjskim stručnjacima.

⁽¹⁰⁾ Uredba (EU) 2021/690 Europskog parlamenta i Vijeća od 28. travnja 2021. o uspostavi programa za unutarnje tržište, konkurentnost poduzeća, uključujući mala i srednja poduzeća, područje bilja, životinja, hrane i hrane za životinje te europsku statistiku (Program jedinstvenog tržišta) i o stavljanju izvan snage uredbama (EU) br. 99/2013, (EU) br. 1287/2013, (EU) br. 254/2014 i (EU) br. 652/2014 (SL L 153, 3.5.2021., str. 1.).

⁽¹¹⁾ Uredba (EU) 2021/694 Europskog parlamenta i Vijeća od 29. travnja 2021. o uspostavi programa Digitalna Europa i stavljanju izvan snage Odluke (EU) 2015/2240 (SL L 166, 11.5.2021., str. 1.).

⁽¹²⁾ Uredba (EU) XXXX/XXXX Europskog parlamenta i Vijeća od XXX o uspostavi Unije za obrazovanje i osposobljavanje, mlade i sport Erasmus+ te o stavljanju izvan snage Uredbe br. 1288/2013 (još nije objavljeno u Službenom listu).

⁽¹³⁾ Uredba (EU) 2021/695 Europskog parlamenta i Vijeća od 28. travnja 2021. o uspostavi programa Obzor Europa – Okvirnog programa za istraživanja i inovacije te o utvrđivanju pravila za sudjelovanje i širenje rezultata i o stavljanju izvan snage uredbi (EU) br. 1290/2013 i (EU) br. 1291/2013 (SL L 170, 12.5.2021., str. 1.).

⁽¹⁴⁾ Uredba (EU) XXXX/XXXX Europskog parlamenta i Vijeća od XXX o uspostavi Programa za okoliš i klimatske aktivnosti (LIFE) i stavljanju izvan snage Uredbe (EU) br. 1293/2013. (još nije objavljeno u Službenom listu).

⁽¹⁵⁾ Uredba (EU, Euratom) 2018/1046 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. srpnja 2018. o financijskim pravilima koja se primjenjuju na opći proračun Unije, o izmjeni uredbama (EU) br. 1296/2013, (EU) br. 1301/2013, (EU) br. 1303/2013, (EU) br. 1304/2013, (EU) br. 1309/2013, (EU) br. 1316/2013, (EU) br. 223/2014, (EU) br. 283/2014 i Odluke br. 541/2014/EU te o stavljanju izvan snage Uredbe (EU, Euratom) br. 966/2012 (SL L 193, 30.7.2018., str. 1.).

- (27) Vrste financiranja i načine izvršenja u okviru ove Uredbe trebalo bi odabrati na temelju njihove sposobnosti da ostvare specifične ciljeve djelovanja i postignu rezultate, uzimajući u obzir osobito troškove kontrola, administrativno opterećenje, kapacitete relevantnih dionika i ciljnih korisnika te očekivani rizik od neusklađenosti. To bi trebalo uključivati razmatranje uporabe jednokratnih iznosa, paušalnih stopa i jediničnih troškova te financiranja koje nije povezano s troškovima, kako je navedeno u članku 125. stavku 1. Financijske uredbe.
- (28) U skladu s Financijskom uredbom, Uredbom (EU, Euratom) br. 883/2013 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁶⁾ i uredbama Vijeća (Euratom, EZ) br. 2988/95 ⁽¹⁷⁾, (Euratom, EZ) br. 2185/96 ⁽¹⁸⁾ i (EU) 2017/1939 ⁽¹⁹⁾, financijski interesi Unije trebaju biti zaštićeni razmjernim mjerama, među ostalim mjerama koje se odnose na sprečavanje, otkrivanje, ispravljanje i istraživanje nepravilnosti, uključujući prijevare, na povrat izgubljenih, pogrešno plaćenih ili nepravilno upotrijebljenih sredstava te, prema potrebi, na izricanje administrativnih sankcija. Osobito, u skladu s uredbama (Euratom, EZ) br. 2185/96 i (EU, Euratom) br. 883/2013 Europski ured za borbu protiv prijevara (OLAF) ovlašten je provoditi administrativne istrage, uključujući provjere i inspekcije na terenu, radi utvrđivanja je li došlo do prijave, korupcije ili bilo koje druge nezakonite aktivnosti, koje utječu na financijske interesima Unije. EPPO je ovlašten, u skladu s Uredbom (EU) 2017/1939, provoditi istrage i kazneni progon kaznenih djela koja utječu na financijske interese Unije, kako su predviđena u Direktivi (EU) 2017/1371 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽²⁰⁾. U skladu s Financijskom uredbom svaka osoba ili svaki subjekt koji prima sredstva Unije treba u potpunosti surađivati u zaštiti financijskih interesa Unije, dodijeliti potrebna prava i potreban pristup Komisiji, OLAF-u, Revizorskom sudu i, u pogledu onih država članica koje sudjeluju u pojačanoj suradnji na temelju Uredbe (EU) 2017/1939, EPPO-u, te osigurati da svaka treća strana koja je uključena u izvršenje sredstava Unije dodijeli jednakovrijedna prava.
- (29) Treće zemlje koje su članice Europskoga gospodarskog prostora (EGP) mogu sudjelovati u programima Unije u okviru suradnje uspostavljene Sporazumom o Europskom gospodarskom prostoru ⁽²¹⁾, kojim se predviđa provedba programâ na temelju odluke donesene na temelju tog sporazuma. Treće zemlje također mogu sudjelovati na temelju drugih pravnih instrumenata. U ovu bi Uredbu trebalo unijeti posebnu odredbu kojom se od trećih zemalja zahtijeva da dodijele odgovornom dužnosniku za ovjeravanje, OLAF-u i Revizorskom sudu potrebna prava i potreban pristup koji se zahtijevaju za sveobuhvatno izvršavanje njihovih ovlasti.
- (30) Na ovu se Uredbu primjenjuju horizontalna financijska pravila koja su Europski parlament i Vijeće donijeli na temelju članka 322. UFEU-a. Ta su pravila utvrđena u Financijskoj uredbi i njima se osobito određuje postupak donošenja i izvršenja proračuna pomoću bespovratnih sredstava, nabave, nagrada i neizravnog izvršenja te predviđaju provjere odgovornosti financijskih izvršitelja. Pravila donesena na temelju članka 322. UFEU-a uključuju i opći režim uvjetovanosti za zaštitu proračuna Unije.
- (31) U skladu s Odlukom Vijeća 2013/755/EU ⁽²²⁾ osobe i odgovarajuća javna i/ili privatna tijela i institucije u prekomorskim zemljama i područjima prihvatljivi su za financiranje, podložno pravilima i ciljevima Programa i mogućem režimu koji se primjenjuje na državu članicu s kojom su relevantna prekomorska zemlja ili relevantno prekomorsko područje povezani.

⁽¹⁶⁾ Uredba (EU, Euratom) br. 883/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. rujna 2013. o istragama koje provodi Europski ured za borbu protiv prijevara (OLAF) i stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 1073/1999 Europskog parlamenta i Vijeća te Uredbe Vijeća (Euratom) br. 1074/1999 (SL L 248, 18.9.2013., str. 1.).

⁽¹⁷⁾ Uredba Vijeća (EZ, Euratom) br. 2988/95 od 18. prosinca 1995. o zaštiti financijskih interesa Europskih zajednica (SL L 312, 23.12.1995., str. 1.).

⁽¹⁸⁾ Uredba Vijeća (Euratom, EZ) br. 2185/96 od 11. studenoga 1996. o provjerama i inspekcijama na terenu koje provodi Komisija s ciljem zaštite financijskih interesa Europskih zajednica od prijevera i ostalih nepravilnosti (SL L 292, 15.11.1996., str. 2.).

⁽¹⁹⁾ Uredba Vijeća (EU) 2017/1939 od 12. listopada 2017. o provedbi pojačane suradnje u vezi s osnivanjem Ureda europskog javnog tužitelja („EPPO“) (SL L 283, 31.10.2017., str. 1.).

⁽²⁰⁾ Direktiva (EU) 2017/1371 Europskog parlamenta i Vijeća od 5. srpnja 2017. o suzbijanju prijevera počinjenih protiv financijskih interesa Unije kaznenopravnim sredstvima (SL L 198, 28.7.2017., str. 29.).

⁽²¹⁾ SL L 1, 3.1.1994. str. 3.

⁽²²⁾ Odluka Vijeća 2013/755/EU od 25. studenoga 2013. o pridruživanju prekomorskih zemalja i područja Europskoj uniji (Odluka o prekomorskom pridruživanju) (SL L 344, 19.12.2013., str. 1.).

- (32) Uzimajući u obzir važnost borbe protiv klimatskih promjena u skladu s obvezama Unije u pogledu provedbe Pariškog sporazuma donesenog u sklopu Okvirne konvencije Ujedinjenih naroda o klimatskim promjenama i u pogledu ciljeva održivog razvoja Ujedinjenih naroda, Programom se namjerava doprinijeti uključivanju djelovanja u području klime i ostvarivanju općeg cilja da se 30 % proračunskih rashoda Unije namijeni za podupiranje klimatskih ciljeva i ambicije da se 7,5 % proračuna Unije odnosi na rashode u području bioraznolikosti u 2024. i 10 % u 2026. i 2027., uzimajući pritom u obzir postojeća preklapanja između ciljeva u području klime i bioraznolikosti. Programom treba podupirati aktivnosti kojima se poštuju klimatski i okolišni standardi i prioriteti Unije te načelo „ne nanosi štetu” europskog zelenog plana. Relevantna djelovanja trebala bi utvrditi tijekom pripreme i provedbe Programa te ponovno ocijeniti u okviru relevantnih postupaka evaluacija i preispitivanja.
- (33) Na temelju stavaka 22. i 23. Međuinstitucijskog sporazuma o boljoj izradi zakonodavstva od 13. travnja 2016. ⁽²³⁾ trebalo bi provesti evaluaciju Programa na temelju informacija prikupljenih u skladu sa specifičnim zahtjevima u pogledu praćenja, izbjegavajući pritom administrativno opterećenje, osobito za države članice, i prekomjerne propise. Prema potrebi, ti zahtjevi trebali bi uključivati mjerljive pokazatelje kao temelj za evaluaciju učinaka Programa u praksi. Komisija bi svake godine trebala izvješćivati Europski parlament i Vijeće o uspješnosti Programa u okviru postojećih mehanizama izvješćivanja, posebno u okviru Pregleda stanja u području pravosuđa u EU-u.
- (34) Radi osiguranja djelotvorne ocjene napretka Programa prema ostvarivanju njegovih ciljeva, Komisiji bi trebalo delegirati ovlast za donošenje akata u skladu s člankom 290. UFEU-a u vezi s pokazateljima kako su navedeni u člancima 13. i 15. te u Prilogu II. Posebno je važno da Komisija tijekom svojeg pripremnog rada provede odgovarajuća savjetovanja, uključujući ona na razini stručnjaka, te da se ta savjetovanja provedu u skladu s načelima utvrđenima u Međuinstitucijskom sporazumu o boljoj izradi zakonodavstva od 13. travnja 2016. Osobito, s ciljem osiguravanja ravnopravnog sudjelovanja u pripremi delegiranih akata, Europski parlament i Vijeće primaju sve dokumente istodobno kada i stručnjaci iz država članica te njihovi stručnjaci sustavno imaju pristup sastancima stručnih skupina Komisije koji se odnose na pripremu delegiranih akata.
- (35) Radi osiguranja jedinstvenih uvjeta za provedbu ove Uredbe, provedbene ovlasti trebalo bi dodijeliti Komisiji. Te bi ovlasti trebalo izvršavati u skladu s Uredbom (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽²⁴⁾.
- (36) S obzirom na to da ciljeve ove Uredbe, to jest doprinositi daljnjem razvoju europskog područja pravosuđa na temelju vladavine prava, na uzajamnom priznavanju i povjerenju, posebno promicanjem pravosudne suradnje u građanskim i kaznenim stvarima, ne mogu dostatno ostvariti države članice, nego se zbog opsega i učinka djelovanja oni na bolji način mogu ostvariti na razini Unije, Unija može donijeti mjere u skladu s načelom supsidijarnosti utvrđenim u članku 5. UEU-a. U skladu s načelom proporcionalnosti utvrđenim u tom članku, ova Uredba ne prelazi ono što je potrebno za ostvarivanje tih ciljeva.
- (37) Uredbu (EU) br. 1382/2013 trebalo bi stoga staviti izvan snage.
- (38) Kako bi se osigurao kontinuitet pružanja potpore u relevantnom području politike i omogućila provedba od početka višegodišnjeg financijskog okvira za razdoblje 2021.–2027., ova bi Uredba trebala hitno stupiti na snagu te bi se trebala primjenjivati s retroaktivnim učinkom od 1. siječnja 2021.
- (39) U skladu s člancima 1. i 2. Protokola br. 22 o stajalištu Danske, priloženog UEU-u i UFEU-u, Danska ne sudjeluje u donošenju ove Uredbe te ona za nju nije obvezujuća niti se na nju primjenjuje.

⁽²³⁾ SL L 123, 12.5.2016., str. 1.

⁽²⁴⁾ Uredba (EZ) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. veljače 2011. o utvrđivanju pravila i općih načela u vezi s mehanizmima nadzora država članica nad izvršavanjem provedbenih ovlasti Komisije (SL L 55, 28.2.2011., str. 13.).

- (40) U skladu s člancima 1. i 2. te člankom 4.a stavkom 1. Protokola br. 21 o stajalištu Ujedinjene Kraljevine i Irske s obzirom na područje slobode, sigurnosti i pravde, priloženog UFEU-u i UFEU-u, i ne dovodeći u pitanje članak 4. navedenog protokola, Irska ne sudjeluje u donošenju ove Uredbe te ona za nju nije obvezujuća niti se na nju primjenjuje,

DONIJELI SU OVU UREDBU:

POGLAVLJE I.

OPĆE ODREDBE

Članak 1.

Predmet

Ovom se Uredbom uspostavlja program Pravosuđe („Program”) za razdoblje trajanja višegodišnjeg financijskog okvira 2021.-2027. kako je utvrđen u Uredbi (EU, Euratom) 2020/2093.

Njome se određuju ciljevi Programa, proračun za razdoblje 2021.–2027., oblici financiranja od strane Unije i pravila za osiguravanje takvog financiranja.

Članak 2.

Definicija

Za potrebe ove Uredbe, „sudsko i pravosudno osoblje” znači suci, tužitelji i članovi osoblja sudova i tužiteljstava te svo ostalo pravosudno osoblje povezano sa sudstvom.

Članak 3.

Ciljevi Programa

1. Opći je cilj Programa doprinosti daljnjem razvoju europskog područja pravde na temelju vladavine prava, uključujući neovisnost i nepristranost pravosuđa, na uzajamnom priznavanju i uzajamnom povjerenju, te na pravosudnoj suradnji, čime se također jačaju demokracija, vladavina prava i zaštita temeljnih prava.
2. U okviru općeg cilja utvrđenog u stavku 1. Program ima sljedeće specifične ciljeve:
 - (a) olakšavanje i podupiranje pravosudne suradnje u građanskim i kaznenim stvarima te promicanje vladavinu prava, i neovisnost i nepristranost pravosuđa, među ostalim pružanjem potpore u nastojanjima da se unaprijedi djelotvornost nacionalnih pravosudnih sustava, i djelotvorno izvršavanje odluka;
 - (b) podupiranje i promicanje pravosudnog osposobljavanja radi jačanja zajedničke pravosudne kulture te kulture koja se temelji na vladavini prava, kao i podupiranje i promicanje dosljedne i djelotvorne provedbe pravnih instrumenata Unije relevantnih u kontekstu ovog Programa;
 - (c) olakšavanje djelotvornog i nediskriminirajućeg pristupa pravosuđu za sve i djelotvornu pravnu zaštitu, među ostalim elektroničkim sredstvima (e-pravosuđe), promicanjem učinkovitih građanskih i kaznenih postupaka te promicanjem i podupiranjem prava svih žrtava kaznenih djela, kao i postupovnih prava osumnjičenika ili optuženika u kaznenim postupcima.

Članak 4.

Uključivanje

Pri provedbi svih njegovih djelovanja, Programom se nastoje promicati rodna ravnopravnost, prava djeteta, među ostalim putem pravosuđa prilagođenog djeci, zaštita žrtava i učinkovita primjena načela jednakih prava i nediskriminacije na bilo kojoj od osnova navedenih u članku 21. Povelje, u skladu člankom 51. Povelje i u okviru ograničenja postavljenih tim člankom.

Članak 5.

Proračun

1. Financijska omotnica za provedbu Programa za razdoblje od 1. siječnja 2021. do 31. prosinca 2027. iznosi 305 000 000 EUR u tekućim cijenama.
2. Iznos iz stavka 1. može se upotrijebiti za tehničku i administrativnu pomoć za provedbu Programa, kao što su aktivnosti pripreme, praćenja, kontrole, revizije i evaluacije uključujući korporativne sustave informacijske tehnologije.
3. U skladu s člankom 193. stavkom 2. drugim podstavkom točkom (a) Financijske uredbe, uzimajući u obzir zakašnjelo stupanje na snagu ove Uredbe te kako bi se osigurao kontinuitet, tijekom ograničenog razdoblja, troškovi nastali u vezi s djelovanjima koja se podupiru u okviru ove Uredbe mogu se smatrati prihvatljivima od 1. siječnja 2021. čak i ako su nastali prije podnošenja zahtjeva za dodjelu bespovratnih sredstava.
4. U okviru financijske omotnice za Program iznosi se raspoređuju za svaki specifični cilj u skladu s postocima navedenima u Prilogu I.
5. Sredstva dodijeljena državama članicama u okviru podijeljenog upravljanja mogu se, na zahtjev dotične države članice, prenijeti u Program podložno uvjetima iz članka 26. uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o utvrđivanju zajedničkih odredbi o Europskom fondu za regionalni razvoj, Europskom socijalnom fondu plus, Kohezijskom fondu, Fondu za pravednu tranziciju i Europskom fondu za pomorstvo i ribarstvo i financijskih pravila za njih i za Fond za azil, migracije i integraciju, Fond za unutarnju sigurnost i Instrument za financijsku potporu za politiku upravljanja granicama i viza („Uredba o zajedničkim odredbama za razdoblje 2021.–2027.“). Komisija ta sredstva izvršava izravno u skladu s člankom 62. stavkom 1. prvim podstavkom točkom (a) Financijske uredbe ili neizravno u skladu s člankom 62. stavkom 1. prvim podstavkom točkom (c). Ta se sredstva upotrebljavaju u korist dotične države članice.

Članak 6.

Treće zemlje pridružene Programu

Program je otvoren za sudjelovanje sljedećih trećih zemalja:

- (a) članica Europskog udruženja slobodne trgovine (EFTA) koje su članice EGP-a, u skladu s uvjetima utvrđenima u Sporazumu o Europskom gospodarskom prostoru;
- (b) zemalja pristupnica, zemalja kandidatkinja i potencijalnih kandidatkinja, u skladu s općim načelima i općim uvjetima za sudjelovanje tih zemalja u programima Unije koji su uspostavljeni u odgovarajućim okvirnim sporazumima i odlukama Vijeća za pridruživanje ili u sličnim sporazumima te u skladu s posebnim uvjetima utvrđenima u sporazumima između Unije i tih zemalja;
- (c) zemalja obuhvaćenih europskom politikom susjedstva, u skladu s općim načelima i općim uvjetima za sudjelovanje tih zemalja u programima Unije koji su uspostavljeni u odgovarajućim okvirnim sporazumima i odlukama Vijeća za pridruživanje ili u sličnim sporazumima te u skladu s posebnim uvjetima utvrđenima u sporazumima između Unije i tih zemalja;

- (d) ostalih trećih zemalja, u skladu s uvjetima utvrđenima u posebnom sporazumu o sudjelovanju određene treće zemlje u bilo kojem programu Unije pod uvjetom da se tim sporazumom:
- i. osigurava pravedna ravnoteža u pogledu doprinosa treće zemlje koja sudjeluje u programima Unije i koristi za tu zemlju;
 - ii. utvrđuju uvjeti za sudjelovanje u programima, uključujući izračun financijskih doprinosa za pojedinačne programe, i administrativnim troškovima tih programa;
 - iii. trećoj zemlji ne dodjeljuje ovlast za donošenje odluka u pogledu programa Unije;
 - iv. jamče prava Unije da osigura dobro financijsko upravljanje i štiti svoje financijske interese.

Doprinosi iz prvog podstavka točke (d) podtočke ii. predstavljaju namjenske prihode u skladu s člankom 21. stavkom 5. Financijske uredbe.

Članak 7.

Provedba i oblici financiranja od strane Unije

1. Program se provodi u okviru izravnog upravljanja u skladu s Financijskom uredbom ili u okviru neizravnog upravljanja od strane tijela navedenih u njenom članku 62. stavku 1. prvom podstavku točki (c).
2. Programom se može pružiti financiranje u bilo kojem od oblika utvrđenih u Financijskoj uredbi.
3. Doprinosima mehanizmu uzajamnog osiguranja mogu se pokriti rizici povezani s osiguranjem povrata sredstava koje primatelji duguju te se oni smatraju dostatnim jamstvom u skladu s Financijskom uredbom. Primjenjuju se odredbe utvrđene u članku 37. stavku 7. Uredbe (EU) 2021/695.

Članak 8.

Vrste djelovanja

Djelovanja kojima se doprinosi ostvarivanju specifičnog cilja kako je utvrđen u članku 3. mogu se financirati na temelju ove Uredbe. Posebno su sljedeće aktivnosti prihvatljive za financiranje:

- (a) podizanje javne svijesti i širenje informacija radi unapređenja znanja o politikama i pravu Unije, uključujući materijalno i postupovno pravo, o instrumentima pravosudne suradnje, o relevantnoj sudskoj praksi Suda Europske unije, i o komparativnom pravu te europskim i međunarodnim standardima, uključujući razumijevanje interakcije među različitim područjima prava;
- (b) uzajamno učenje i razmjena dobrih praksi među dionicima radi unapređenja znanja i boljeg uzajamnog razumijevanja građanskog i kaznenog prava te pravnih i pravosudnih sustava država članica, uključujući vladavinu prava i pristup pravosuđu, te jačanje uzajamnog povjerenja;
- (c) analitičke aktivnosti i aktivnosti praćenja radi unapređenja znanja i razumijevanja mogućih prepreka neometanom funkcioniranju europskog područja pravde i radi poboljšanja primjene prava i politika Unije u državama članicama, poput aktivnosti koje uključuju prikupljanje podataka i statistike; razvoj zajedničkih metodologija te, prema potrebi, pokazatelja ili referentnih mjerila; studije, istraživanja, analize i ankete; evaluacije; izradu i objavljivanje vodiča, izvješća i obrazovnog materijala;
- (d) osposobljavanje relevantnih dionika radi unapređenja znanja o pravu i politikama Unije, uključujući materijalno i postupovno pravo, temeljna prava, upotrebu instrumenata Unije za pravosudnu suradnju, relevantnu sudsku praksu Suda Europske unije, pravni jezik i komparativno pravo;

- (e) razvijanje i održavanje alata informacijske i komunikacijske tehnologije (IKT) kao i alata e-pravosuđa, uzimajući u obzir privatnost i zaštitu podataka, radi unapređenja učinkovitosti pravosudnih sustava i suradnje među njima putem IKT-a, uključujući prekograničnu interoperabilnost sustava i aplikacija;
- (f) razvijanje kapaciteta ključnih mreža na europskoj razini i europskih pravosudnih mreža, uključujući mreže koje su osnovane pravom Unije radi osiguranja djelotvorne primjene i provedbe prava Unije, radi promicanja i daljnjeg razvoja prava, vrijednosti, ciljeva politike i strategija Unije u područjima obuhvaćenima Programom;
- (g) podupiranje organizacija civilnog društva i neprofitnih dionika aktivnih u područjima obuhvaćenih Programom kako bi se povećao njihov kapacitet reagiranja i zagovaranja te kako bi se svim građanima osigurao primjeren pristup njihovim uslugama, aktivnostima savjetovanja i aktivnostima potpore, čime se također doprinosi jačanju demokracije, vladavine prava i temeljnih prava;
- (h) unapređenje znanja o Programu te širenje, prenosivost i transparentnost njegovih rezultata te jačanje informiranja građana, među ostalim organiziranjem foruma za raspravu za dionike.

POGLAVLJE II.

BESPOVRATNA SREDSTVA

Članak 9.

Bespovratna sredstva

1. Bespovratna sredstva u okviru Programa dodjeljuju se te se njima upravlja u skladu s glavom VIII. Financijske uredbe.
2. Članovi odbor za evaluaciju mogu biti vanjski stručnjaci.

Članak 10.

Kumulativno i alternativno financiranje

1. Za djelovanje za koje je dobiven doprinos u okviru Programa može se dobiti doprinos i iz nekog drugog programa Unije, uključujući fondove u okviru podijeljenog upravljanja, pod uvjetom da se doprinosima ne pokrivaju isti troškovi. Pravila relevantnog programa Unije primjenjuju se na odgovarajući doprinos djelovanju. Kumulativno financiranje ne smije premašiti iznos ukupnih prihvatljivih troškova djelovanja. Potpora iz različitih programa Unije može se izračunavati na razmjernoj osnovi u skladu s dokumentima u kojima su utvrđeni uvjeti za potporu.
2. Djelovanja kojima je u okviru Programa dodijeljena oznaka „pečat izvrsnosti” mogu primiti potporu iz Europskog fonda za regionalni razvoj ili Europskog socijalnog fonda plus u skladu s člankom 73. stavkom 4. Uredbe o zajedničkim odredbama za 2021.–2027. ako ispunjavaju sljedeće kumulativne uvjete:
 - (a) ocijenjena su u pozivu na podnošenje prijedlogâ u okviru Programa;
 - (b) u skladu su s minimalnim zahtjevima u pogledu kvalitete iz tog poziva na podnošenje prijedlogâ;
 - (c) ne mogu se financirati u okviru tog poziva na podnošenje prijedlogâ zbog proračunskih ograničenja.

Članak 11.

Prihvatljivi subjekti

1. Uz kriterije utvrđene u članku 197. Financijske uredbe primjenjuju se kriteriji prihvatljivosti utvrđeni u staccima 2. i 3 ovog članka.

2. Prihvatljivi su sljedeći subjekti:
 - (a) svaki pravni subjekt s poslovnim nastanom u:
 - i. državi članici, ili prekomorskoj zemlji ili prekomorskom području koji su s njome povezani;
 - ii. trećoj zemlji pridruženoj Programu;
 - (b) svaki pravni subjekt osnovan u skladu s pravom Unije ili svaka međunarodna organizacija.
3. Programom se podupiru rashodi EJTN-a povezani s njegovim stalnim programom rada, a sva bespovratna sredstva za poslovanje u tu se svrhu dodjeljuju bez poziva na podnošenje prijedloga u skladu Financijskom uredbom.

POGLAVLJE III.

PROGRAMIRANJE, PRAĆENJE, EVALUACIJA I KONTROLA

Članak 12.

Program rada

1. Program se provodi pomoću programa rada iz članka 110. Financijske uredbe.
2. Komisija provedbenim aktom donosi program rada. Taj se provedbeni akt donosi u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 18.

Članak 13.

Praćenje i izvješćivanje

Pokazatelji za izvješćivanje o napretku Programa prema ostvarenju općih i specifičnih ciljeva utvrđenih u članku 3. navedeni su u Prilogu II.

Kako bi osigurala djelotvornu procjenu napretka Programa prema ostvarenju njegovih ciljeva, Komisija je ovlaštena za donošenje delegiranih akata u skladu s člankom 15. kako bi izmijenila Prilog II. u pogledu pokazatelja, kada to smatra potrebnim, kao i kako bi dopunila ovu Uredbu odredbama o uspostavi okvira za praćenje i evaluaciju.

Sustavom za izvješćivanje o uspješnosti osigurava se da se podaci za praćenje provedbe i rezultata Programa prikupljaju učinkovito, djelotvorno i pravodobno. U tu svrhu uvode se razmjerne obveze izvješćivanja za primatelje sredstava Unije te, prema potrebi, za države članice.

Komisija svake godine izvješćuje Europski parlament i Vijeće o uspješnosti Programa u okviru postojećih mehanizama izvješćivanja, posebno u okviru Pregleda stanja u području pravosuđa u EU-u. Komisija posebno izvješćuje o korištenju sredstava dodijeljenih za svaki specifični cilj. U svojem izvješću navodi vrste djelovanja koja su dobila financijska sredstva, uključujući mjere povezane s promicanjem rodne ravnopravnosti. Na temelju tog izvješća Europski parlament može dati preporuke. Komisija na odgovarajući način uzima u obzir te preporuke.

Članak 14.

Evaluacija

1. Evaluacije Programa provode se pravodobno kako bi se mogle uzeti u obzir tijekom postupka donošenja odluka.

2. Komisija provodi međuevaluaciju Programa kada bude dostupno dovoljno informacija o njegovoj provedbi, a najkasnije četiri godine nakon početka njegove provedbe.
3. Komisija provodi završnu evaluaciju Programa na kraju njegove provedbe, a najkasnije četiri godine nakon završetka razdoblja navedenog u članku 1.
4. Komisija dostavlja zaključke evaluacija i svoje primjedbe Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru te Odboru regija.

Članak 15.

Izvršavanje delegiranja ovlasti

1. Ovlast za donošenje delegiranih akata dodjeljuje se Komisiji podložno uvjetima utvrđenima u ovom članku.
2. Ovlast za donošenje delegiranih akata iz članka 13. dodjeljuje se Komisiji do 31. prosinca 2027.
3. Europski parlament ili Vijeće u svakom trenutku mogu opozvati delegiranje ovlasti iz članka 13. Odlukom o opozivu prekida se delegiranje ovlasti koje je u njoj navedeno. Opoziv počinje proizvoditi učinke sljedećeg dana od dana objave spomenute odluke u Službenom listu Europske unije ili na kasniji dan naveden u spomenutoj odluci. On ne utječe na valjanost delegiranih akata koji su već na snazi.
4. Prije donošenja delegiranog akta Komisija se savjetuje sa stručnjacima koje je imenovala svaka država članica u skladu s načelima utvrđenima u Međuinstitucijskom sporazumu o boljoj izradi zakonodavstva od 13. travnja 2016.
5. Čim donese delegirani akt, Komisija ga istodobno priopćuje Europskom parlamentu i Vijeću.
6. Delegirani akt donesen na temelju članka 13. stupa na snagu ako ni Europski parlament ni Vijeće u roku od dva mjeseca od priopćenja tog akta Europskom parlamentu i Vijeću na njega ne podnesu prigovor ili ako su prije isteka tog roka i Europski parlament i Vijeće obavijestili Komisiju da neće podnijeti prigovore. Taj se rok produljuje za dva mjeseca na inicijativu Europskog parlamenta ili Vijeća.

Članak 16.

Zaštita financijskih interesa Unije

Ako treća zemlja sudjeluje u Programu prema odluci donesenoj na temelju međunarodnog sporazuma ili sudjeluje na temelju bilo kojeg drugog pravnog instrumenta, ta treća zemlja odgovornom dužnosniku za ovjeravanje, OLAF-u i Revizorskom sudu dodjeljuje potrebna prava i potreban pristup koji se zahtijevaju za sveobuhvatno izvršavanje njihovih ovlasti. Kad je riječ o OLAF-u, takva prava uključuju pravo provedbe istraga, među ostalim provjera i inspekcija na terenu, kako je predviđeno u Uredbi (EU, Euratom) br. 883/2013.

POGLAVLJE IV.

PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 17.

Informiranje, komunikacija i promidžba

Primatelji sredstava Unije priznaju podrijetlo i osiguravaju vidljivost tih sredstava, posebice pri promicanju djelovanja i njihovih rezultata, pružanjem koherentnih, djelotvornih i razmjernih ciljanih informacija različitoj publici, među ostalima medijima i javnosti.

Komisija provodi informacijska i komunikacijska djelovanja koja se odnose na Program, na djelovanja poduzeta na temelju Programa i na postignute rezultate.

Financijska sredstva dodijeljena Programu također doprinose institucijskom priopćavanju političkih prioriteta Unije, ako se ti prioriteti odnose na ciljeve iz članka 3.

Članak 18.

Postupak odbora

1. Komisiji pomaže odbor. Navedeni odbor je odbor u smislu Uredbe (EU) br. 182/2011.
2. Pri upućivanju na ovaj stavak primjenjuje se članak 5. Uredbe (EU) br. 182/2011.

Članak 19.

Stavljanje izvan snage

Uredba (EU) br. 1382/2013 stavlja se izvan snage s učinkom od 1. siječnja 2021.

Članak 20.

Prijelazne odredbe

1. Ova Uredba ne utječe na nastavak ili izmjenu djelovanja započelih na temelju Uredbe (EU) br. 1382/2013, koja se nastavlja primjenjivati na ta djelovanja do njihova zaključenja.
2. Iz financijske omotnice za Program mogu se također pokriti troškovi tehničke i administrativne pomoći potrebne radi osiguravanja prijelaza između Programa i mjera donesenih na temelju Uredbe (EU) br. 1382/2013.
3. Ako je to potrebno, odobrena sredstva mogu se unijeti u proračun Unije nakon 2027. radi pokrivanja troškova predviđenih u članku 5. stavku 2. kako bi se omogućilo upravljanje djelovanjima koja nisu dovršena do 31. prosinca 2027.

Članak 21.

Stupanje na snagu

Ova Uredba stupa na snagu na dan objave u *Službenom listu Europske unije*.

Primjenjuje se od 1. siječnja 2021.

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u državama članicama u skladu s Ugovorima.

Sastavljeno u Bruxellesu 28. travnja 2021.

Za Europski parlament
Predsjednik
D. M. SASSOLI

Za Vijeće
Predsjednica
A. P. ZACARIAS

PRILOG I.

U okviru financijske omotnice za Program za svaki specifični cilj dodjeljuju se iznosi kako slijedi:

- (a) 27 % za specifični cilj iz članka 3. stavka 2. točke (a);
 - (b) 36 % za specifični cilj iz članka 3. stavka 2. točke (b);
 - (c) 27 % za specifični cilj iz članka 3. stavka 2. točke (c);
 - (d) 10 % za bilo koji od ciljeva iz članka 3. stavka 2.
-

PRILOG II.

POKAZATELJI

Program se prati na temelju niza pokazatelja namijenjenih mjerenju opsega u kojem su ostvareni njegovi opći i specifični ciljevi uz istodobno smanjenje administrativnog opterećenja i troškova. U tu će se svrhu, uz poštovanje prava povezanih s privatnošću i zaštitom podataka, prikupljati podaci o sljedećim pokazateljima:

1. broj sudskog i pravosudnog osoblja koje je sudjelovalo u aktivnostima osposobljavanja (uključujući razmjenu osoblja, studijske posjete, radionice i seminare) financiranim u okviru Programa, među ostalim bespovratnim sredstvima za poslovanje EJTN-a;
2. broj organizacija civilnog društva poduprtih Programom;
3. broj razmjena informacija u Europskom informacijskom sustavu kaznene evidencije (ECRIS);
4. broj rezultata pretraživanja na portalu e-pravosuđe / stranicama koje sadržavaju informacije o prekograničnim građanskim i kaznenim predmetima;
5. broj osoba, razvrstanih po specifičnom cilju, do kojih su doprle:
 - (a) aktivnosti uzajamnog učenja i razmjena dobre prakse;
 - (b) aktivnosti koje se odnose na podizanje javne svijesti i informiranje te na širenje informacija.

Svi individualni podaci raščlanjuju se po spolu kad god je to moguće. Međuevaluacija i završna evaluacija Programa usmjerene su na svaki specifični cilj i uključuju perspektivu rodne ravnopravnosti te evaluiraju učinke na rodnu ravnopravnost.
